

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 pengő félévre 3 pengő
 Egyes szám ára 15 fillér
 Külföldre egész évre 10 pengő.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
 Főmunkatársak:
 Dr. Szász Ferenc, Dr. P. Jánosy Béla.
 Felelős szerkesztő: Dr. Parádi Ferenc
 Felelős kiadó: Tóth Kálmán.

Laptulajdonos: MINERVA R.T.
 Megjelenik minden szombaton.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Megtiltották a torockói népviseletet!

Rövid újságír röpitette világra a jellemző birt, hogy Romániának visszahagyott Torockó és vidékén a román atóságok megtiltották a torockói népviseletet.

Aki csak futólag tisztában van azzal, hogy mit jelent néphagyomány, mit jelent egy tájék, egy környék, egy népcsoport életében és agyományoktól megszennelt szokásaiban a népviselet, az megdörzsöli a szemét, az azon gondolkodik, hogy il lát-e, vagy csak a szemé aprázik?

Azzal mi, erdélyi magyarok, akik elejétől fogva megbizhatatlan polgárai voltunk a leventékelt Nagyonmánának, mert a román utalmi góg rossz lelkülméte valamennyi erdélyi magyart kezdettől fogva irántentának tartott, — minélis tisztában voltunk, hogy politikai elvakultságban szenvedő románágnak általában szurta szemét a magyar viselet. Nagyon sok erdélyi magyar, székely és környékbeli falasi legény, tány szenvedett megalázását, nem ritkán durva verést is azért, mert hordani mert az az öltözetet, amelyet ősei nemzedékeken keresztül viseltek és számára megöriztek.

Nem akarunk elfogulatlan lenni. Meg tudjuk érteni, hogy a politikailag elvadásított, műveltség nélkül való román vendör szemé vérbe borult, hi legénye, leányon életlenül magyar nemzeti színeket fedezett f.l a ruha éndobóság nélküli díszletében. Azt is megértjük, hogy nagyon sok úrvölödté román katonáztat a Széchenyi tén valónap delután véresre pojozta a magyar nemzeti-

ségü katonát, mert anyanyelvén szólt a falujabéli leányhoz. Lenyelték és túrtunk.

Azt azonban, hogy ma, amikor a magyar anyaország-hoz csatolt románakta területek románjai senki nem bolygatja azért, mert bocs-kort viselnek, kieresztésinget hordának és bárdny-bőr-kucsmát tesznek a fejükre, ugyanakkor Romániában a magyar Torockó népétől elrabolják ősi viseletét, — lehetetlen szó nélkül hagyunk.

Nem szándékunk ebből az újabb magatartásból, mely ép oly fölösleges, mint oitoba, világgraszóló társadalmi vagy politikai sértémet kovácsozni. Egyet azonban megállapítunk, s ezt a megállapítást ajánljuk azoknak a magyarországi román férfiaknak a figyelmébe is, akiknek módjuk van az itteni eseményekről a romániai illetékes tényezőket tájékoztatni. Ez a megállapítás pedig az, hogy ezzel a méltatlan és kegyetlen eljárással Torockó és vidékének magyar népet nem fogja Románia a népi viseletről leszoktatni soha. Ez a nép annál szívósabban ragaszkodik hagyományaihoz, minél inkább elakartják tiltani tőle, hiszen velünk, felszabadultakkal együtt kiállotta becsülettel a próbát a nehez 22 esztendő alatt. S ha ideig-óráig szenvednie kell még, hát szenved, mert tudja, hogy nem buiba szenved. De őseinek hagyományairól, magyar életéről, szokásairól, fajtájáról soha lemondani nem fog.

Mi nem bízattjuk a torockóiakat. Nincs szinkéjük

Torockói legény és női viseletben. (Vargha Zoltán felvétele.)

EGYETEMI KÖNYVTÁR

1941. JANUÁR 18.

KOLOZSVÁR

semmi biztatlára. Ha engedniök kell az erőszaknak, lemondanak szép és világszerte híres öltözetük viseléséről. De senki se fogja megtiltani nekik, hogy vasárnapként élvezgék a virágos ládakból a vasárnapi rabát, az ottban csendjében öngyönyörködjenek benne, némán magukhoz öleljék, mintba tevése élő valami lenne, s titkon egy-egy forró körmvet

ejtsenek rá. A ruha pihenni fog a tulipános ládában, de Torockó népe lélekben minden vasárnap jelszöközik és megölbetetlen szeretettel fog arra gondolni, hogy ezt a megalázást is azért kell elszenvednie, mert magyar.

Es Torockó népe ilyenkor nem lesz egyedül. Magyarország és Erdély magyar népe vele fog imnepelni...! (dr.)

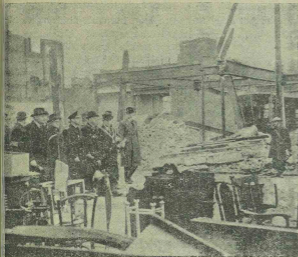
Gyulékony pontok a világpolitikában.

A francia helyzet. A juniusi összejövetel óta a leggyőzött Franciaország a belső és külső válságok egész sorozatán megy keresztül. Nem kétséges azonban, hogy belső válsága nagyobb, mint a külső. Külső helyzetét a befejezett háború végző kialakulása fogja meghatározni. Belső helyzete sokkal kényesebb, mert össze kell szednie magát, a békekötéskor számottevő országgént lehessen vele szóbaállani. A német birodalom vezére készséget mutatott a két ország közti közeledésre, de Franciaországban most is vannak még, akik nem tekintik ezt a közeledést ószintőnek, s titkos számításuk mögött ott bujkál a remény, hogy hátha a végén mégis csak Anglia fog győzni, természetesen Amerika segítségével. A hivatalos Franciaország mindent megtesz, hogy a helyzetet a győző Németországgal szemben ne élelje ki. Egy tátonailag összejött ország belsőleg is annyira meggyöngyül, hogy csak erős kéz tudja a háborút követő zavar, szegénység, nyomor és a nyomában fellépő forradalmi kilengések veszedelmét elhárítani. Franciaország mostani feje erre törekszik. Próbálkozik mindennel, ami az adott helyzetben alkalmas a belső rend megteremtésére. Ujabbban hármas államtanácsot szerveztek, mely az államfő vezetése mellett kezébe vette az ország további sorsának intézését. Itt azonban valami nincs rendben. A német kormány ugyanis, amint a jelekből kitetszik, nem rokonszenvezik ezzel a kísérletezéssel, mert legutóbb oly értelemben nyilatkozott, hogy a hármas államtanács szervezéséről nincs hivatalos tudomása. Ez a diplomácia finom nyelvében annyit jelent, hogy az ügyet a franciák nem beoszték meg vele előzetesen. A belső rugókat nem lehet ismerai, de annyi bizonyosnak látszik, hogy Franciaország ma nem tehet olyan lépést, ami Németország háborús és politikai terveinek útjában áll.

Anglia mesterkedik. Anglia, mely világhatalmi állásának megőrzése óta mindig csak háborús kártyákat kevert Európában, most, hogy maga is közvetlenül érzi a háború nyomorúságát, megint ezzel a módszerrel próbálkozik. Háborúba akar rántani más országokat is. Első sorban természetesen Amerikát, aztán Oroszországot. Az angol hivatalos hírszolgálati

iroda, a Reuter, meghamisítva közölte Stalinnak, a szovjet-orosz államfőnek a Pravda című orosz újságba írott újsó cikkétis. A hamisítás azonban balul fűtt ki, mert kiderült, hogy a Reuter Stalinnak egy 1938-ban mondott idézetét csempészte bele a tudósításba, mely az akkori helyzethez illett ugyan, de nem talált a mostanira. Erre igen csattanós választ adott a washingtoni orosz nagykövét, amikor kijelentette, hogy a Pravda cikkének angol-amerikai értelmezése teljesen téves.

Mit mond Amerika? Köztudomású, hogy Amerika 28 milliárd dollár akar költségvetéséből hár kiadásokra fordítani. Ez nem hagy kétséget aziránt, hogy Amerika csakugyan komolyan számol azzal, hogy előbb vagy utóbb, vagy így, vagy úgy, de bele fog keveredni a háborúba, — föltéve, ha erre neki Németország időt enged. Amerika elnöke nyíltan Anglia mellé állott az utóbbi időben, ami az amerikai politikai ellenzéket is megdöbentette. Az ellenzéki párt nem is késik nyíltan megvádolni az elnököt azzal, hogy Amerikát egyenesen a háború felé sodorja. Az elnök különben Amerika elvi álláspontját az európai háború kérdésében az alábbiakban szögezte le. Először: Amerika teljes és általános védekezésre készül a támadó államokkal szemben, másodsor: mindenkit védeni fog, akit a támadó államok megtámadnak, harmadszor: nem fogad el olyan békét, melyet a támadó államok diktálnak. A támadó államok alatt természetesen a tengelyhatalmunkat kell érteni. Ezekben az elvekben azonban Amerika nem mutat tökéletes egységet. Az elnök ellenzéke, mely igen komoly és tekintélyes politikai tényezőkből áll, hősies küdelmet fejt ki abban az irányban, hogy Amerikát visszarántsa a háborúba avatkozástól. Egyébként jellemző Anglia hangulatára és jövőbeli kilátásaira egy igen tekintélyes angol újságró cikkke is, mely szerint az amerikai segítség azonnali lehetőségé már kérdéses, mert a vihar sokkal közelebb van, mint ahogy azt a hosszú látszatra dolgozó államférfik gondolják. A legközelebbi jövő mindenestre mutatja.

Az angol király megtekintette a német bombatámadások eredményeit. Az elmúlt héten a német légi erő óriási pusztítást végzett az angol ipari vidékeken. György angol király a támadások között elhagyta rejtekhelyét és személyesen gyözött meg a rombolásokról. Több hadianyaggyár és gyűzár helyét a szemle alkalmával már csak rombalmas jelölte. Az angol légvédelmi tüzelés eredménytelen maradt.

Eszakifronti katonák tüstelenek az orosz lobogó előtt.

Mit akar az Erdélyi Párt?

Mikor az anyaországhoz visszacsatolt területekről a magyar országgyűlésbe behívott képviselők először bemutatkoztak a magyar országgyűlés házában, a figyelmes szemlélők előtt már valószínűvé vált, hogy az erdélyi képviselők nem egyszerűen csak a kormánypárti többséget fogják szaporítani, hanem a kormányzat jóakaratu támogatása mellett a különleges erdélyi érdekek érvényesítését fogják szolgálni.

Ez a feltevés rövidebb idő alatt, semmint gondolhattuk volna, valóra is vált. Az erdélyi képviselők külön parlamenti pártha tömörültek. Ez a külön párt az *Erdélyi Párt* nevet kapta. A pártha tömörült erdélyi képviselők most közös felhívást bocsátottak ki a visszacsatolt területek magyar közönségéhez, melyben elég részletesen kifejtik, hogy mit azok az elsőrendű kérdések és szükségletek, melyeknek megoldását és kielégítését kívánják.

A felhívás az alábbi pontokat tartalmazza:

1. *Erős, független Magyarországot akarunk, melynek minden intézményét igaz nemzeti, szociális és keresztény eszme határozza meg.*

2. *Kívánjuk a gazdaságunk állandó fejlesztését, melynek eszközeivel az erdélyi szempontokra is a létező székely kultúrájainkra.*

3. *Az országhatárokon túl maradt magyarság sorsát a kormányzat és a magyar társadalom állandó gondja kell legyen. Menekült véreink helyébe jutatsa, a román ökirályság (Moldova és Bukovina) területén lakó magyarok vissza telepítése sürgető állami feladat.*

4. *A huszonkét éves idegen uralom kártévesztel igazságosan jóváteendő.*

5. *A trianoni kényszerbéke előtti székelyföldi birtokviszonyok (közirtokosságok, erdőirtokosságok, esziki székely magánjavak) sürgősen helyreállítandók.*

6. *A visszacsatolt területek lelki egysége megőrvendő, a párt harcok kiküszöbölendő. Pillanatra sem szabad szem elől téveszteni Erdélyben a magyarság és románység szamarányát. Sürgősen fel kell használni az időt magyar véreink társadalmi, művelődési és gazdasági alátámasztására.*

7. *Állás- és munkanélküli erdélyi véreink sürgősen munkához juttatandók; eölből az érvényben lévő román törvények és az u. n. zsidótörvény intézkedéseit erőteljesen fel kell használni. Köz- és magánalkalmazottak a visszacsatolt részekben elsősorban erdélyiek legyenek.*

8. *Nagyvonalu telepítési és munkaközvetítési akció indítandó elsősorban a székely népfelleg leg sürgősebb elhelyezése érdekében.*

9. *Erdély természeti kincsei sürgősen feltárvandók, — a vasutépítések és ipari telepek léte-tésénél megszorgalmazásával a lakosság széles rétegei állandóan keresethez juttatandók.*

10. *A munkásokat és egyéb alkalmazottakat védő törvények (munkakamaraik, munkaügyi felügyelőségek, szakmai szervezetek) fenntartandók és magyar nemzeti irányban korszerűen fejlesztendők.*

Az Erdélyi Párt Kolozsvárt, Egyet-m-u. 8 székely alatt központi irodát tart fenn.

Rülföld

A DNYESZTERTŐL A TISZÁIG...

Romániában a bomlási folyamat tovább tart. A legutóbb érkezett hírek szerint a vasgárdisták sok helyen valószínűsége rémuralmat teremtettek. Sajnos, a román uralom alatt maradt magyar véreink nagy és súlyos szenvedéseken esnek át a vasgárdisták erőszakoskodása miatt. Románia, hogy a külföld előtt és a tárgyilagossá szemléltető románok előtt a helyzet súlyosságát leplezze, külföldi vonatkozású tettekkel és tervekkel igyekezik erősít mutálni.

Közelebről több román újság foglalkozott a román-magyar viszony kérdésével. Az egyik megállapítja, hogy a bécsi döntés tulajdonképpen nem jelent Romániára nézve végleges állapotot és nincsen messze az idő, hogy megszűnik ismét Nagyrománia a Dnyesztertől a Tiszáig.

A teljes felbomlás útjára lépett Romániának ez a bizakodása teljesen alaptalan és ésszerűtlen. Románia elfelejt, hogy Besszarábiát, Erdélyt és Dobruzdát egyetlen puskaállvány nélkül adta át Oroszországnak, Magyarországnak és Bulgáriának. Ha azonban mégis annyi erőt érez magában Románia, hogy hozzá merne kezdeni a terv megvalósításához, melyről az elvakult újságok írnak, úgy mindenképp méltó fogadtatásban lesz része.

Magyarország ma már hatalmas középállam, amelynek pompásan felszerelt és kitűnő hadserege van. Igazán nem lenne vitás, hogy kinek a javára dőne el a Románia által annyira óhajtott háború. Mi, akik szomorú kisebbségi helyzetünkben a román hadsereg köteivel között is szolgáltunk, nyugodtan várjuk, hogy Románia hozzá kezdjen nagy álmának a megvalósításához. Ha egy nemzel szomorú és nehéz viszonyok közé jutott, nem úgy kell viselkednie, mint ahogyan Románia teszi. Trianon után Magyarország mutató példát arra, hogy becsületet és elbuzdajos munkával az igazság jegy-

ben kell a jóvátételt munkálni. Romániában fordítva csinálják s így az eredmény sem lehet kétes.

Romániában teljes a fejvesztettség.

Románia belpolitikai helyzete az utóbbi napokban teljesen leromlott. A hadsereg is elégedetlen, a legjobb tisztiek kényszer nyugdíjaztatása miatt. A vasgárda és a kormány lefartóztatások napirenden vannak és ezért a jómódú polgárok riadtan menekülnek családtagjaikkal együtt Bukarestből. A vasgárda és a csendőrség közötti fegyveres összetűzések voltak Galacsn és Ploestiben, amelyek számos halálos áldozata volt. A telefon- és táviróösszeköttetés Romániában külföld felé napok óta szünetel.

Házikutatás Argetolau, volt román miniszterelnökénél. A bukaresti rendőrség a legutóbbi napokban számos házikutatást rendezett, a Romániában már régebben eltiltott, de ma is működő szabadkőműves páholyok kinyomozására. Mintegy 800 magánszemélynél végeztek házikutatást, többek között Argetolau, volt miniszterelnökénél is.

Két magyar egyesület feloszlalt Romániában. A román minisztertanács feloszlatta a Brassói Székely Társaságot és a Brassói Magyar Turista Egyesületet. Mindkét egyesület igen értékes tüzérszám volt a brassói magyarságnak.

Újabb igazat beszédek Bukarestben. Antonescu, román államvezető úrnappja alkalmából a román front-harcosok tüntetését rendezte Bukarestben. Pavelescu ezredes ez alkalommal mondott nagy beszédében a következőket jelentette ki: „Reméljük egy esztendő múlva ott leszünk, ahova minden román gondolata száll!”

London bévárosa romokban hever. A német bombatámadások következtében London központjában több utca teljesen elpusztult. A város védelmére nagy számú szükségmunkást alkalmazott, akik az utból igyekeznek ellátarítani az épületrömköket. Több félig összedőlt házat az angol munkások felrobbantottak, hogy esetleges későbbi összemlásával ne okozhasson szerencsétlenséget.

Német meglepetések a Balkánon.

Beavatott körökből kiszivárgott hírek szerint a német birodalom január hónapra rendkívüli politikai meglepetéseket készített elő a Balkán félszigeten. Német féléhivatalos helyen nem cáfolják azokat a híreket, hogy német csapattek erőit tük meg az olasz haderő állásait. A német repülők máris megérkeztek az olasz állásokba, ahol az olasz bajtársak kitörő örömmel fogadták őket.

Most már Irország van soron. Lapunk több ízben közölte, hogy az európai semleges államok, mint Svájc, Jugoszlávia, stb. városai ismeretlen repülőktől súlyos bombatámadásokat szenvedtek. Később a vizsgálat kiderítette, hogy a támadásokat angol repülőrajok hajtották végre, jelentékeny károkat okozva. Az érthetetlen támadások ismeretlen repülő részéről legújabbán Irország fővárosát, Dublint és több más nagybány város érték. Több emberélet esett áldozatul és a gyűjtő, meg robbanóbombák számos épületet összeromboltak. A vizsgálat folyik.

Kékezett román katonaszűkevények Bulgáriában. Bolgár katonák naponta szöknék át román területre. Különösen sokan menekülnek a román katonai munkatáborokból, az elviselhetetlen élelmiszeri viszonyok miatt. A szűkevények a koplalson kívül a tiszték embertelen bánásmódjáról panaszkodnak. A bolgár hatóságok legtöbbszörüket kórházba utalják.

Megromlott az orosz-román viszony. Laputok egyik előző számában közöltük, hogy Oroszország Bukarestben megszűntette követését. A bukaresti szovjet követ már el is utazott a román fővárosból. Bár a két ország között a diplomáciai kapcsolatok nem szűntek meg, kétségtelenül megállapítható, hogy Szovjetország és Románia viszonya ban bizonyos elhidegülés állott be. Ez elsősorban annak tulajdonítható, hogy a vasgárda az utóbbi időben nemcsak Magyarországgal, hanem Oroszországgal szemben is revizió követeléseket hangzottatott. A román féléhivatalos újság egyébként közölte, hogy sok román katonaszűket és csendőrtisztet becsátottak el szögálatból.

SICRÁKOZUNK

Magyar ruhában!

Szabó, érdekesebbé varázsolja a hölgyeket ámulat-egyszerű arcaival, posztalton méltóságos vonalival. Farsangkor, bálokon mulatásokon, egyaránt mindenütt, ahol áll a bál, bódít a magyar ruhát. Kéjje díjazott Magyar Divatlapunkot: Ismétli kap a magyar ruha főnevelője szépségéről a választékunk gazdagságáról.

Magyarait a Magyaroknak a Magyar Divatlapunkból!

BUDAPEST, VII., RÁKOCZI-ÚT 70-76

A német és olasz sajtó eliteli Románia magatartását. Több német és olasz lap rendkívül rosszalólag emlékezik meg Románia legutóbbi magyarelles magatartásáról. Egyik olasz lap szerint izfistelen volt az az eljárás, amellyel a román kormány visszautasította Magyarország baráti jóbját. A lap szerint Románia azzal akarja elterelni a figyelmet az ország teljes felfordulásáról, hogy alattvalóit magyarüldözéssel foglalkoztatja. A német lap szerint a románok hiába reménykednek bármily segítésben, mert összes szomszédai, tehát Magyarország, Szovjetország, Bulgária és Jugoszlávia megelégtelték Románia eddigi magatartását. Románia ne felejtse el azt sem, hogy szomszédainak erős hadserege van. Ha román részről tovább folytatják a magyarelles uszítást, a lap szerint, Magyarországon is olyan mozgalom keletkezhetik, amely nem áll meg a jelenlegi határokán.

Az Északamerikai Egyesült Államoktól egyezményt kötöttek Mexikóval. A mexikói kormány egyezményt kötött az Északamerikai Egyesült Államokkal, mely szerint az Egyesült Államok légi hadereje bármikor és bárhol igénybeveheti Mexikónak minden repülőterét.

Japán állásfoglalása az Egyesült Államokkal szemben. Az Amerikai Egyesült Államok néhány nappal ezelőtt tiltakozásokat jelentettek be, amiért Japán 5 amerikai tengerészletartóztatott. Japán visszautasította az amerikai tiltakozást és kijelentette, hogy az ügy kivizsgálása kizárólag reá tartozik és nem egedi meg Amerika beleszólását.

Mesebeli összegek az amerikai fegyverkezés céljaira. Roosevelt amerikai elnök beújította az 1941-42. évi költségvetés tervezetét. Eszerint Roosevelt két év alatt 28 milliárd dollárt, tehát körülbelül 168 milliárd pengőt kíván fegyverkezésre költeni. Tájékoztatóul közöljük, hogy ez az összeg a volt „Nagyrománia” utolsó költségvetésének mintegy a százszorosával egyenlő. Egy közepes Európai állam 100 évig élhetne az összegből, amit Roosevelt Európa elpusztítására akar felhasználni.

Spanyolország új tengerészeti támaszpontot létesít. Franco tábornok rendelete értelmében a Kanári szigetek egy alkalmas pontján spanyol tengerészeti támaszpontot létesítenek.

Növekednek Angliában az élelmiszeri gondok. Angliában ismét csökkentették a húsadagot. A csökkentést azzal indokolják, hogy a huszállító hajók egy része hadianyagot szállít L. biába. Az angol kormány azt ajánlja az angol népnek, hogy egyik több burgonyát, minthogy eddig ugys igen nagy volt a huszgyasztás. Az angol katonák élelmiszert adagjait is leszállították. Ezt azzal indokolják, hogy ilyen módon jobban biztosítható a lakosság élelmiszertel való ellátása.

A hármasszövetség hatalmai még ebben az évben be akarják fejezni a háborút. Berlinből érkezett hírek szerint Németország és Olaszország, továbbá Japán, még ennek az évnek a folyamán be akarják fejezni a háborút. Ezért nemcsak diplomáciai, hanem katonai téren is mindent megtesznek, hogy a terv meg is valósuljon.

Roosevelt megfigyelőket küldött Európába. Roosevelt Északamerikának az európai háboruba avatkozását látogatja. A megfelelő módok és időpont megállapítására megfigyelőket küldött Európába. Az egyik kiküldött, Hopkins két hétig Londonban fog tartózkodni. Egy másik megfigyelő, Donoyan ezredes több európai fővárosban tett kimerítő látogatást. Franciaországba is érkezett egy megfigyelő Leachy követ személyében, akit Petain francia államelnök az eddigi szokásait eltérően, a kölcsönös üdvözlő beszédek teljes mellőzésével fogadott.

Megszűnik a Délfranciaország elleni angol zárlat. A német-franciai fegyverszünet megkötése után Anglia a németek által megszállt Északfranciaország és meg nem ezült Délfranciaország, valamint összes gyarmatai ellen tengerzárlatot alkalmazott. Ez azt jelentette, hogy az összes Franciaországba és gyarmataiba irányuló élelmiszerszállító hajókat is elsüllyesztették utközben az angol hadihajók, ép úgy mint az ellenségét. Ennek következtében egész Franciaországban, amely nem tudott o'y eredményesen védekezni, mint a németek, élelmiszerhiányok léptek fel. A megszállott területet a németek elég jó ellátták egész Európából, de a szabadon maradt franciák éhségszék néztek előbe. Most Roosevelt közbenjárására az angolok elnézik, hogy a szabad Délfranciaországba az amerikai vöröskereszt élelmiszert szállítson. Roosevelt ezt az alkalmat a francia nép megnyerésére igyekszik megragadni.

HIREK

A MI BELSŐ ÜNNEPÜNK. Mi is azt tartjuk ugyan, hogy az ünneplésből elég volt, de ez alkalommal mégis meg kell emlékeznünk egy nagyon kedves évfordulóról, mert ez valóban a mi ünnepünk, a mi drága magyar népünk és a Magyar Nép közös ünnepe. Most telt be husz esztendeje annak, hogy a Magyar Nép a kisebbségi sors legívárabb idején megindult az anyaországtól elszakadt erdélyi magyarság és székelység vizsgálására, hátorítására, támogatására. Ezt a szép és nemes feladatot a Magyar Nép két évtized kisebbségi viharában beesülettel igyekezett teljesíteni. A viharban két lámpás vezérelte: egyik a rabságba került magyarság öntudatának ébredtetése, a másik az a bizalom és ragaszkodás, mellyel a szabadságtól, nyelvtől, hagyományaitól és ezereves hazájától megfosztott erdélyi magyarság a Magyar Népet fogadta. Büszkéek vagyunk arra, hogy a rabságba tusított magyarság egészséges öntudattal fenn tudtuk tartani, de talán még büszkébbek vagyunk arra a bizalomra, mellyel a Magyar Népet az erdélyi magyarság e két évtized alatt a szeretetébe zárta.

Ennek a bizalomnak és szeretetnek a felszabadulás után se szabad laphulnia. A Magyar Nép jól tudja, hogy mostani új helyzetében kell csak igazán a maga közönségének szolgálatára állania, s lapunk közönsége is bizonyára érzi, hogy ezt a lapot, mely a nagy letörés és megalázódás keserű éveiben vele együtt élte a rabság könnyektől ázott kenyerét, a jobbra fordult időkben sem szabad elhagynia. Nem is fogja tenni. S mi ennek a tudalában újult kedvvel és vidám lélekkel vágnunk neki a második, boldogabb huszszentéves ünnepjének...

Rövidesen megindul Magyarországon és Szovjetország felé a postaforgalom. A magyar szovjet kereskedelmi tárgyalások előrehaladt állapotba jutottak. Nehány héten belül a közvetlen posta és táviró forgalom megindul.

A földművelésügyi miniszter látogatása alsószukon. Br. Bánffy Dániel, földművelésügyi miniszter január hó 5-én megtekintette az alsószuki állami méntelepet. A miniszter utasítóként adott a méntelep továbbfejlesztésére. Ottartózkodása alatt érkezett meg az első ménszállítmány, amelyet a földművelésügyi minisztérium küldött a méntelep létesítésének felsegítésére. A szállítmányban háromcharom angol telivér, angol félvér, arab telivér és lipicai mén érkezett.

Meghalt a cserkészet atyja. Baden Powel, a világszerte nagy népszerűségnek örvendő cserkész-mozgalom megalapítója, hosszas betegség után meghalt. A cserkészlet, melynek erős jellemképző hatását az egész világon elismerték, valamennyi ország bevezette. Magyarország ifjúsága különös kedvvel karolta fel a cserkészletet. A magyarországi cserkészmozgalom feje ma is az ország miniszterelnöke, Teleki Pál. Romániában, mely ebből is tulzó nemzeti politikát csinál, ezt az intézményt az utóbbi időben az ugynevezett országőr-intézmény váltotta fel, mely a cserkészlet szellemének meghamisításával kifejezett katonai szervezetté alakult. Hogy a kisebbségi magyar iskolákban mit kívántak a magyar tanulóifjúságtól az Országőr örvé alatt, arról talán jobb nem beszélni.

Negyvenezer pengőt fordítanak Erdély városai a kisiparosok támogatására. A magyar kormány segélyekkel és kölcsönökkel kívánja támogatni a kisiparosokat és kiskereskedőket. Minden körzetben az illetékes Kereskedelmi és Iparkamara végzi az igényjogosultak összefrását. Minden város köteles költségvetésének egy hatodát erre a célra fordítani. Így Kolozsvárnak költségvetésében erre a célra 40 ezer pengő szerepel.

Gazdasági és társadalmi kérdések érdeklik elsősorban a kormányt. Amint a kormány mult héten rendezett első minisztertanácsából kitűnik, elsősorban azokat a gazdasági természetű törvényjavaslatokat és kormányintézkedéseket készítik elő, amelyek a gazdasági és szociális kérdésekkel állnak összefüggésben.

Hazatértek Kolozsvárról a budapesti tüzoltók. Az erdélyi országrészek visszacsatolásakor a felszabadult területek városaiba a honvédekkel együtt hivatásos tüzoltók is érkeztek, hogy a román katonai tüzoltóság kivonulása után átvegyék a készenléti szolgálatot és kiképezék az erdélyi magyar tüzoltókat. Kolozsvárra Budapestről két tiszt és huszonegy tüzoltó érkezett. Az általa három hónap alatt feladatokat elvégzettek s most visszatértek Budapestre.

Felhívás a csendőr-esapattisztikarba való felvételre. A honvédelmi miniszter felhívja az 1906-ban született és annál fiatalabb, nőtlen, főiskolát végzett tartalékos tiszteket és tisztjelölteket, hogy a csendőr-esapattisztikarba való felvételre jelentkezzenek. A részletes pályázati feltételekről minden honvéd esapattestparancsnokság és csendőrtiszti parancsnokság megadja a felvilágosításokat.

Árvíz fenyeget Szeged környékét. Szeged környékén 160 kilométeres vízlevezető esatonra épült 600 ezer pengő költséggel. Szegeden a januári hóolvadások miatt a tavalyinál is nagyobb az árvízveszedelem.

Négyszázezer Pengő a marosvásárhelyi vármegyeházra. Marosvásárhely város még a román uralom alatt új városháza építését kezdte meg. Az építkezés folytatására négyszázezer pengő költséget vesznek fel.

SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

Gvrti reklám amerikai és német írógépeket és sokszorosító gépeket. A precíz javítóműhely az összes rendező-gépek részére. A székelyi írógépek nagy reklámja.

RAPID
IROGÉPVALLALAT

KOLOZSVAR, DEAK FERENC-UTCA 33

Egy millió kétszáz ezer magyar levente. A magyar ifjúság rendszeres testnevelését biztosítja a magyar Levente-intézmény. Ez a pompás nevelésszék kitűnően bevált egész Magyarországon. Létesítése óta a magyar fiatalság számos sportban az egész világon első helyre került, ami a legutóbbi berlini világversenyen is meglátszott. A leventéket három csoportba osztották. Az első csoportba az úgynevezett „apródok” tartoznak, a 12—14 éves fiúk. A második csoportban az „ifjúságink” vannak, 15—17 éves korig. A harmadik a „legények” csoportja, 18 évtől felfelé. A csoportok az életkornak és festi erőnek megfelelő sportokat űzik. Nagyon jó erősítőként vált be eddig az uszás, gyaloglás, torna, öklövés, birkózás, hegymászás, a sí, a labdarúgás és más csoportjátékok, végül a céllövés. A visszacsatolt Erdéllyel együtt Magyarországon egymillió kétszáz ezer levente lesz. Erdélyben ősszel kezdik meg a munkát. Addig az előkészítés és a szervezés folyik.

Szójabab termelő szövetkezet alakult.

A szójabab termelése Erdélyben is bevált, különösen a Mezőség visszacsatolt részein. Mivel a termelőknek különleges szükségleteik vannak, anyagukat egyenként nehezen tudnának megoldani, különösen a feldolgozás és értékesítés terén, legutóbb szövetkezet alakítását határozták el. A „Szójabab termelő és értékesítő szövetkezet” Marosvásárhelyt alakult meg. Elnöke Toldalgyhy Mihály gróf, Marostorda vármegye főispánja, aki egyttal a megyének legnagyobb szójabab termelője.

Teljes erővel támogatja a kormány az erdélyi szövőipart.

Erdély nagyobb szövő és fonógyárjait a románok kifosztották és leszerelték. Így a gyárak nem dolgozhatnak teljes erővel, s az ország-rész szükségleteit nem tudják el-

Én naponta kapok

PEKK-et

és FUTOR-t

Gazdám a szövetkezetben vásárolja és fillérekbe kerül.

A „Magyar Nép” felvilágosít a beszerzés helyéről.

látni. A gyárak munkáját Erdélyben kiegészítheti a kisipar és a háziipar. A kormány elsősorban ezeknek nyersanyagellátását biztosítja, azonkívül lehetőséget nyújt arra, hogy több helyen a kisipart nagyobb munkaképességű közép-üzemekké fejlessék ki. Ebhez a kormány anyagi támogatást és kedvezményeket nyújt. Az Iparügyi Minisztérium több gépesített fondóka létesítését is elhatározta. Ezenkívül a len- és kendertermelést kedvezményekkel fogja serkenteni.

Új barnaszén telepek a visszatért Erdélyben.

A budapesti Földtani Intézet tudósai a magyar honvédek bevonulása után közvetlenül megkezdtek munkájukat a visszacsatolt területeken. Munkájukat több helyen siker koronázta. Így legutóbb jelentést küldtek be egy eddig teljesen kihasználatlan barnaszéntelepről, amelyet Berettyószéplak mellett fedeztek fel. Ugyanott gáz és petróleumnyomokat is találtak, de a kutatást a hideg miatt egyelőre fel kellett függeszteniök. A munkát tavasszal folytatják.

RÖVID

HIREK

Mérgezést okozott a disznóhús. Budapest közelében, Gyál ligeten Jankovics István asztalos és családja sertéspörköltöt vacsoráztak. Súlyos mérgezést kaptak a kórházba kerültek.

Új hid épül a Tiszán át. Tiszapolgar községénél új Tiszahid épült. Az új hid egyes részei már elkészültek. A nagy közmunka sokmillió pengő forgalmat jelent a gazdasági életben.

Új hajózáható csatornát építenek az olaszok. Verona és Cremona városok között olaszországban 61 Km hosszúságú csatorna készül, amely a városokat a Po folyóval és a tengerrel köti össze. A csatornaépítés 6 évig fog tartani és több ezer munkást foglalkoztat.

Vasúti szerencsétlenség Belgiában. Charleroi Belgiumi város állomásán egy gyorsvonat tehervonattal ütközött össze. A szerencsétlenségnek öt halálos áldozata, tíz súlyos és negyven könnyebb sebesülte van.

Nagy áradások Jugoszláviában. Jugoszláviában viharoszt hetében a hóolvadásk miatt több folyó kilépett medréből és elárasztotta a környéket. Magyar zenész sikere. Rojts Gábor gondoktamfőszert egy newyorki zene-művészeti főiskola tanárának hívta meg.

Időszerű kerli munkák.

A gazda télen is talál munkát a gyümölcsösében. Ahol a fákat karóhoz kötötték, ott a köteleket meg kell vizsgálni, hogy abba nem húzódott-e bele valamelyik kártevő, hogy ott teleljen át. Különbösen áll ez abban az esetben, ha a kikötésre kókusz kötelet, szalmából font kötelet, vagy rongyból készült kötelet használtak fel. Ezek mind jó telelő helyet képeznek, tehát ha ezekben almamolyt, hernyót, eszelényt, bimbólikasztó bogarat találunk, szedjük le azokat és ha nem értékesek (szalma, rongy), akkor égessük el a kártevőkkel együtt, ha azonban értékesebb kókusz-ból van fonva, akkor fertőtlenítsük (szénkéneg, kén, cián) után azok ismét használhatók. A fagykarak elkerülése végett a mésztéjjel való permetezést is elvégezhetjük még fagymentes napokon. Ha a mésztéj nyúlak 1—2 százalék petróleumot is adunk, akkor a nyulak ellen védekezünk részben, mert az ilyen permetlével permetezett fákat nem szívessen rágiák meg. A mésztéjjel úgy kell permetezni, hogy a fa felülete egyenletesen legyen vele bevonva. Az enyhe ősz lehetővé tette a téli araszolóknak a rajzásuk kitolódását, tehát a hernyóenyvgyűrűket is figyelemmel kell kísérni, hogy azok állandóan ragadósak legyenek.

A mezei pockok, kószapocok megjelenését is figyelemmel kell kísérni, hogy megjelenésük esetén azonnal hozzáfogassunk a kiirtásukhoz, mielőtt nagyobb kárt okoznának. A hernyófészkek, pilletőjások leszedését is megkezdhetjük már, hisz a lombtalan fákön könnyű azokat észrevenni. A vértetés sebek kezelését sem szabad elmulasztani. A szuhas, rákos sebeket tisztogassuk ki, a beteg ágakat távolítsuk el. A be nem érett vesszők fagnak el legtamarabb, ez-

ket gondosan permetezzük meg mésztéjjel a fagy elleni védekezésül. Ahol van rézgálic, ott a bordóileves permetezést, ahol pedig nincs rézgálic, ott a téli higítású mészkénivel való permetezést nem szabad elmulasztani, hogy a telelő gombacsirákat megöljük.

Ilyenkor már alig van tennivaló a konyhakertben. A betakarított zöldségfélék (káposztatövek, gyökerek, növényi szárak) fel nem használt maradványait gyűjtsük össze, vigyük a trágyatelepre vagy ássuk el a komposzttelepen. A baromfiakat most már be lehet ereszteni a kertbe, hogy az ott rejtő köd kártevőket összeszedjék. Legfeljebb azt a néhány ágyást, melyet meg akarunk tölük védeni, kerítjük be dróthálóval, vagy takarjuk le tuskés galyakkal, hogy az itt lévő palántákat megvédjük tőlük. Az elvirágzott és elfagyott, elhervadt növényi részeket szedjük össze és távolítsuk el a virágos kertből, mert sok kártevőnek nyújtanak buvóhelyet. Az élővályvaknak az elvirágzott szárait különös gondnal égessük el, mert ebben egész sereg málvyakártevő igyekszik áttelelni, hogy azután tavasszal a frissen előtört hajtásokat, leveleket, virágokat fertőzze meg. A hullott lombot, növényi részeket távolítsuk el a kertből, mert ezeken sok gombabetegség telelhet át.

A szőlő betakarása után már semmiféle munka sem akad a növényvédelmet illetően. Legfeljebb a karókon maradt köteket vizsgálhatjuk át, hogy azokban nincsenek-e szőlőmolybábok. Ha ilyeneket találunk, pusztítsuk el azokat.

Gyórfy.

FIGYELEMREMÉLTÓ MONDÁS.

Egy nagy német újság újévi számában vezető cikket közöl a következő címen: „Német szántóföld — német függetlenség.”

Valóban úgy áll a dolog, hogy a szántóföld munkái szolgálatják minden nemzetnek az utánpótlást. A városi lakosság egymagában véve nem volna alkalmas arra, hogy valamely nemzet fennmaradását bizto-

sítsa. A földműves nép azonban mint őserő látja el utánpótlással a városi népességet. Az is meg van állapítva, hogy szellemi és testi erő tekintetében a falvak népe olyan utánpótlást ad, amelyet semmi sem helyettesít.

Az ujesztendőben tehát jusson eszünkbe a német figyelmeztetés, emlékeztessen bennünket arra, hogy a maradás kiszáza a nemzet fennmaradásának legbiztosabb eleme.

Nyulrágás és fagyfoltok elleni egyidejű védekezés.

Az elmúlt télen a gyümölcsösökben a fák nagyon sokat szenvedtek úgy a nyulrágás, mint a fagyfoltok miatt is. Sok fát annyira körülrágtak a nyulak, hogy azokat ki kellett dobni, de voltak olyan fák is, melyek a fagykár miatt jutottak erre a sorsra. Mindkét kártétel ellen védekezhetünk egyszerre és pedig sokkal

ban, mint ha a gyümölcsöst lenének dróthálóval. Ez a ketidekezés abban áll, hogy a kékötjűk papirossal. Nem elég an egyrétegű papirost kötni a hanem az legyen több rétegű, bb 3—4 rétegben kell a papirost kötni. A tavasszal sok gazda szokott, hogy a fára kötött paprt is megrágták a nyulak, hogy kérgébezh jussanak. Erre a nagy lékhiány kényszerítette a szeállatokat. Ezt a kártételt is elhetjük akkor, ha a papiros legrétegűl olyan papirost kötünk melyet előzőleg petróleumba ottunk. Ez a petróleum nem ártani a fának, mert alatta hártétegben petróleummentes pas van, mely megakadályozza azt, a petróleum a fa kérgével közin érintkezésbe jusson. A fagykat is megakadályozza ez a vézés, mert a papiroskötés alatt tud a kéreg tulságosan felmeadni, majd éjjel lehűlni. A kéreg itt egyenletes hőmérsékleten lesz, kizárja a fagyfoltok keletkezését. Petróleum helyett a legelső ürretrég preparálására nagyon almas a gyümölcsfakarbolineum 15 zalkos oldata is, mert ez megadályozza azt, hogy a papirost a alak lerágják. Ezt a biztonságot g fokozza a nyomdafesték szaga mikor frissebb újságpéldányokat lünk ki fáinkra.

Szekélyföldnek a mezőgazdasági iparra kell berendezkednie.

Közöltük lapunkban, hogy a Székelyföld növénytermelésének és állattenyésztésének fellendítése érdekében a mezőgazdasági szeszgyárak további szaporítása vált szükségessé. A mezőgazdasági szeszgyárak segítségével ugyanis nagyon jól ki lehet használni a szekélyföldi éghajlat ott jól termő burgonyát. Nemesak övzetlenül, hanem közvetve is előzoldítja ez a gazdasági termelés, mert a szeszgyártás melléktermékeppen nyert moslékon állatokat lehet hizlani.

A burgonyának további kibaszása lehetőséget nyújt a keményítőgyárak felállítására. Ma, amikor a külföldi nyersanyagból alig lehet kenőanyagot előállítani, fokozottabb je-

lentősége van a keményítőgyárak felállításának.

Végül nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a legutóbbi évek tapasztalatai szerint a cukorrépa nagyon jól bevált a Székelyföld egyes vidékein. Így hát cukorgyárat is kellene felállítani a Székelyföldön. A cukorgyárból visszahulló répaszellet felhasználása az állattenyésztés fejlesztésének célját szolgálja.

Az említett kérdések a Székelyföld legegésőbb gazdasági bajait oldandák meg.

Szovjetorszoszág nem tudja felhasználni szőlőtermését.

Oroszország szőlőművelése mennyiségileg és minőségileg sokat fejlődött az utóbbi időben. A fejlődéssel azonban a gazdaságilag legenyegült fogyasztó közönség nem tud lépést tartani. Ennek következtében Szovjetorszoszágban a szőlőtermelésben túltermelés jelentkezik.

Ennek következtében a szovjet orosz kormány rendeletileg szabályozta a szőlő felhasználását és értékesítését. A szőlők csak 20 százalékat szabad borra feldolgozni. 20 százalékból szűritett mustot kell készíteni. A szőlőmennyiség többi részét esemege-szőlő és aszalvány alakjában kell elkészíteni. Egyes vidékeken az engedélyezett arány változik. Így például a Krim félszigeten nagyobb arányban szabad bort készíteni. A Kaukázusban pedig a termelt szőlők 70 százalékat meg kell aszalni.

Az erdélyi útépités munkája.

A kereskedelmi minisztériumban kidolgozták az erdélyi útépitési terveket. Ezek között szerepel a Nagyvárad-Kolozsvár közötti út bejezése, továbbá a szekélyföldi főút, amely Désről indul ki és Bethlenen, Királynémetin, Szászrégen és Gyergyószentmiklóson át vezet a Székelyföldre. Ez 323 Km-es útvonal feljes újjáépítését kívánja. Ezenkívül rendbehozzák a Szászrégen—Szováta—Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy közötti 170 Km-es szekélyföldi utat is. Javítani fogják a Szászrégen—Márosvásárhelyel összekötő útát is. A munkálatok egy részét már meg is kezdték,

A budapesti

Lubé

kávés fűszer üzem

tiszlelettel közli l. t. vásárlóival és azokkal, akik vásárolni óhajtanak, hogy eladói (u t a z ó l)

Pénz felvételére nem jogosultak.

Felszántották a „Carol erődvonalt” helyét.

A nagyváradi szociális szervezet 18 traktorral eddig 2800 hold földet szántott fel, a hajdani „Carol erődvonalt” helyén. A felszántott terület nagyrészt olyan gazdák birtoka, akiknek állatait a románok magukkal vitték, akik tehát saját erejükkel földjeiket nem dolgozhatták meg. Az új szántással jelentékeny mezőgazdasági terület került ismét megmunkálás alá.

Szomorú szám.

A Tokaj-hegyoldjai szüret idén hasonlóan szomorú volt, mint Magyarorszag más szőlőtermő vidékein. A rendes évi átlagnak idén Tokajhegy oldján alig húsz százaléka termelt. Ennek tulajdonítható, hogy a bor árva nagyon szilárd.

A baromfiellátás megszervezése Erdélyben.

Megállapítást nyert, hogy a visszaszatolt erdélyi területek baromfiellátása alapos szervezést igényel. A jövőben baromfi bizományosként csak keresztény kereskedők működhetnek. Az egész ország baromfikereskedelmét körülbelül másfélmillió pengő igényel, amit egy nagybank fog folyósítani. A nagyobb városok baromfiellátását az úgynevezett „egyke” rendszerrel oldják meg. Egy kézbe szervezik meg tehát a felhozatalt, elosztást és tartalékolást.

Teret hódítanak a magyar iparcikkek Jugoszláviában.

A magyar gyáripar termékei Jugoszláviában állandóan népszerűbbeké válnak. Különösen a magyar fémipari cikkek iránt mutatkozik nagy kereslet.

A magyar nemzet verses történelme.

KIRÁLYOK VETÉLKEDÉSE.

*Újra betört Péter, a német utána,
Szegyenletes béke helye lett a Rába.
Aba Samu sorsát érzi is már vezni:
A németnek sarcot kellették fizetni.*

*Péter Sámuelkel, magyar a magyarral:
Rontanak egymásnak fenekedő karral.
Német segítséggel Péter az erősebb,
S ég a nemzet testén átkot érlelt seb.*

*Péterben, ki szöktön menekült még nemrég,
Rut bosszuvá forrott a keserű emlék,
S pártján tudva Henrik német fejedelmet,
Ott fejt vettete Aba Sámuelnek.*

*Magyarország főinek árulása mellett
Újja Magyarország német bübérés lett.
Am a szenvedő nép a megölt Abába
Magyar függetlenség vértanuját látta.*

*Lázadás, vér... Lángja felecsapott az égre,
Pogány istent hívtak a keresztényiségre,
Gellért püspök vére áztatá a földet,
Szegény, szegény ország, jaj, mi lesz beüled...!*

Dobó István, Eger védője.

Nagy volt Eger vára, jól megerősített. 2500 magyar ől állott az őrsége, de legnagyobb erőssége Dobó István hős kapitány volt.

A kapitány mellett két vitéz hadnagy: Bornemissza János és Mekcsesi István buzdították, hogy méltóképp vegyék a törököt.

Jászehordtak jó előre eleséget, bőven, megtöltötték a poros tornyot. Fegyver híjával sem voltak.

— Hadd jöjjen a török! — így biztatta vitézeit.

Őt is két nagy sereg. Egyiket Ali vezerte, a drégelyi, másikat Ahmed, aki Temesvárt vette el Losonczytól. Ali is szabadon állott az egri vár és az egész magyar hazát bejárta Dobó Istvánnak és az egri nőknek dicőssége. Ezenül közmondássá vált hazaszeretete: »Kivivta az egri nevet.« Arról mondták, aki nagy és vitéz dolgot cselekedett.

— Ad! fel a várat, Dobó István, ha kedves az életed, teni Ali, a budai basa.

Dobó István pedig egy koporsóba tüzetett ki a vár falára, hogy abból olvassa ki a két török vezér a feleletet, mert a török követ lekerült a vár börtönébe.

Azt jelentette a koporsó, hogy Dobó István és az őrség élve nem hagyja el Eger várát. Utolsó csepp vérig oltalmazza.

A török hozzálátott a vár ostromához. Sokszor próbálták már, volt elég ügyességük. Az ágyuk szünet nélkül ropogtak, égő bombák szálltak a levegőbe, mintha egy-egy lángba borult madár lett volna mindenik. Roham után roham, török hátán török kapaszkodott fölfelé. A fal omlott, iszonyú rések keletkeztek. de talpon volt az őrség éjjel nappal. Emberfeletti megerőltetéssel dolgoztak. Bornemissza gyártotta a tüzszerszámokat s azokkal iszonyú pusztítást vitt véghez az ostromlók sorában. Dobó ott volt mindenütt hol újabb kitartásra kellett buzdítani a katonákat. A holtáradatokat pihent erővel váltotta fel, a várfalon lőtt réseket éjjel, fákllya világa mellett berakatta. Szigorú volt és fáradságot nem ismerő, akin észrevette, hogy a védelemben beleunt, korán ártalmatlanná tette. Parancsot adott ki, hogy az olyan katona, aki a töröktől levelet fogad el s a vezérnek át nem adja vagy meg nem semmisíti: halállal lakol.

Mikor a török basa két hét ostrom után újabb követet küldött levéllel Dobóhoz, kettéhasította az írást, félével betömte száját a követnek, hogy szóhoz se jutva, kitakarodjék a várból.

Nőtön-nőt a veszély. Omladoztak a falak, fogyott a várvédők száma. Egy török tüzgolyó felrobbantotta a puskaporos tornyot s az iszonyú dördüléssel a levegőbe röpült. Sok épület összeomlott, sokat emésztett meg a tűz, és az emberélet fogyott... napról-napra fogyott.

Dobó István még sem akart elcsüggedni. Ha a férfiú kevés, kipótolja a nő.

Ime az egri asszonyok, egri leányok egy-egy hőssé válnak. Férfjuk, apjuk oldala mellett harcolnak a várfalon. Forróvizet, lúgot, égő szurokcsövüket, követek zúditanak a vár falára kapaszkodó törökökre. Reszege török szét a létrák, leforrázott, szurokkal leöntött égő törökök zuhanak alá, s magukkal rántnak egész tömegeket.

Iszonyú a pusztulás, végső a küzdelem.

Ali tajtékzik dühében. Korbáccsal kergeti vissza a hátrállokat, de nincs emberi hatalom, ami az eltorzított, leforrázott, megégett törököket visszatérítse.

A gyöngye leányt véréngző harcossá, a vértől irtózó anyákat a bosszú angyalaivá avatta a küzdelem. Hazájuk és legdrágább kincsök: férjük, fiuk, vőlegényük forogtak kockán.

Ilyen ostromban nem volt része se elsőb, se utóbb a töröknek. Megszegényülten, tönkre téve kellett ott hagyaniuk az elkeseredett basáknak Eger várát.

Megrongólvá, de szabadon állott az egri vár és az egész magyar hazát bejárta Dobó Istvánnak és az egri nőknek dicőssége. Ezenül közmondássá vált hazaszeretete: »Kivivta az egri nevet.« Arról mondták, aki nagy és vitéz dolgot cselekedett.

Megvillant a bicska.

A táncoló szobában zúgott a muzsika, forogtak a párok, nagy volt a hőség, s legény, leány homlokáról gyöngyöt verejtékezett az izzadság. Bartos Paliban már több szesz volt a kelleténél. De azért szesz, hogy futse a virtust, ami a Partosokban anélkül se hiányzott. Megállott a szoba közepén és végig kémlelt a táncolókon. Meg is találta akit keresett. Anikó, Kádár Anikó is ott elegedett a táncos forgatagban, pirosan, mosolygósan, s volt rá Beke Péternek gondja, hogy karsu dereka tempósan hajladozzék, mint a nyíló rózsa a szárán, a ropogó zene ütemére.

Bartos Paliban az indulatla serkentő szesz mellett a féltékenység ördöge is serényen dolgozott. Tömte a mámoros legény fejét, mint boszorkány az üstjét és ilyesfélét mondogott neki:

— Te bolond, miért hagyod Péterre Anikót? Nem látod, hogy merednek egymás szemébe? Nem látod, hogy Pali ki akar ütni a nyeregből?

Bartos Palinak vérhullám szaladt keresztül a szívéen, meg a fején. Félre lököste utjából a vidáman táncolókat, s Beke Péter elé állott.

— Te Péter, hallod-é, szavam volna veled.

Anikó ijedten nézett a zavaros tekintetű legényre. A táncot abbahagyták. Péter nyugodtan vette a kihívást.

— Mit akarsz Pali? — kérdezte a leány.

— Nem veled van beszédem, hanem ezzel, — mondta Pali s fitymálóg legyintett Péter felé.

Péter tartotta a nyugalom félkjét. Csendesesen szűrte a szót.

— Ha beszédem van velem, elintézhetjük a tánc után. Most hagyj békén Pali.

— Nem én! csattant fel a Bartos Pali hangja.

— Mi bajod van velem?

— Minek kérdeud, ha tudod?

— Nem tudom én.

— Kérdezd meg Annától, látha ő megmondja neked.

Beke Péter észbe kapott. Paliban a szesz, meg a bolond féltékenység hetvenkedik. Anikó is megértette. Arca elfehéredett, szívét hirtelen támadt féltelenség szoritotta össze.

— De Pali...

— ...védelmezd! — torpant a leányra. Látom én, hogy artitek egymást. De még ma vért iszom én! A muzikaszó megállott, a táncolók riadtan néztek a hangoskodóra, akit körül álltak és csendesíteni próbáltak.

Ez olaj volt a tüzre. Beke Péter száján valami gúnyos mosoly futott végig. Pali meglátta ezt, nemkülönben azt is, hogy Anikó ösztönös mozdulattal a Péter védelmét keresi.

Bartos Paliban felfordult a világ. Felfordított, egy villámgyors mozdulattal kirepült a eszmaszárból a bicska, s beleszaladt a Beke Péter vállába.

Palit a körülállók lefogták, Péter pedig, aki éles ayallalást érzett a szurásra, egy ideig állott merében,

némán, aztán elváltozott arccal onlotta a padlóra, s piros véret szomjasan itta.

Beke Péter hetéig nyomta az ágyat. Nem a törvényre, hanem arra gondolt, hogy ha felgyógyul lesz egy kis-számadása Bartos Palival. Tudta, s ártatlanul szenved, s ha belepusztul, ártatlanul veszendőbe fiatal élete. Nem akarta ő elseretni a kót. A leány szívesen váltott vele szót, szívesen s ha táncra hívta, de nem volt komoly szándéka in Ennélfogva Bartos Palinak meg kell lakolni s amit tett.

Csakhogy Paliból is kiparólgott a szesz Péter piros vére, az Anikó holtvárált are ott r folyton szemé előtt. Nagyon bánta, hogy ilyen be ságra viemedeft, mielőtt bizonyosat tudott s Lelkiismeretfurdalás kínozza, marcangolta, gatta. Nem volt nyugta nappal, sem éjjel. Nem a munka, az emberek szidták, a legények nem vele szóba, a leányok elkerülték. Majd kiugrozta szíve, mikor hallotta az Anikó síró, szemre hangját:

— Hogy volt lelked megcsufolni azt a leg Tudhatnád, hogy téged szeretlek Pali...

— Ittas voltam, bolond voltam Anikó... moita Pali igaz töredelemmel. Sokért nem adna jóvátehetném.

Valamelyik nap a templom előtt vitt el a útja. Behuzta valamit. Alázkodó lélekkel kullog oltár felé, ahol a székelyek Máriája állott. Ugy, hogy mely szemrehányással néz le az ő kemény, fejeére, s mintha beszélte volna is hozzá:

— Embertelen dolgot műveltél Bartos Pali azért vagyok én a ti Máriától, hogy egymás szennyezettén álljatok elém? Azért szenvedtem a tatár martalóctól, hogy mindig érezem oostort, valahányszor egymást marcangoljátok. Mi lesz veled, ha Beke Péter belepusztul a bicskád szurásába? Börtönbe kerülés? Nem. Leülöd a büntetést? Nem elég. A lelkiismeret megölni, mert ártatlan vért ontottál. Azt parolom neked Bartos Pali, kívánd tiszta szivedből kiereszes markából a halál az ártatlan Beke s fogadd meg előttem ennek fejébe, hogy sok kát emberre nem emelsz többé. Fogadd meg s Bartos Pali...

Bartos Pali dobogó szívvel és zúgó fejjel ki a templomból, s attól a perctől nem volt vágya, gondolata, kívánsága, mint hogy Beke felgyógyuljon, meg ne haljon.

Ezalatt Péter derekasan viaskodott a hály melyen végül is győzedelmeskedett. A falubéli hallották az orvostól, hogy Isten csodája, hogy verte a szúrást.

Harmadnapra, hogy Beke Péter lábadozni került, a templom oltárának lépesején ott talált a bicskát kettőbe törve. Ugy feküdt ott, mintha a telő áldozat volna.

A Bartos Pali bicskája volt. P. János

Az Alföld szélén.

A nagy Alföld szélén van egy kis falu,
Minden háza csinos, szép fehér falú,
Szép fehér hátakkal rendes házsorok,
Róluk szorgalom és jólét mosolyog.

Magyar ember rakta jó fecskefalát,
Magyar ember lakja, mind régi család,
Magyar a beszéde, magyar a hite,
Látszik, hogy nem a szél hajtotta ide.

Szava lassú, tempós, fontolva beszél,
— Csak a könnyű füstöt kapdossa a szél —
Úgy érzi, amit mond, azért jelel,
Annál a pécsetes írás sem etósb

Munkája se lármás, de amibe fog,
Mint tűz, a kezében úgy ég a dolos.
Ara már, mikor a harmat születik,
Hajnali harmattól estszürkületig.

Szép sörény leng lova csillagos fején,
Tele tőgygel tér meg este a tehén,
Sárga tallón sétól fehér libonydíj,
Szőke malacokkal öreg koca jár.

Megvan a szalonna, megvan a kenyér,
Há szorgalom adja, egy kéz se hanyó,
E népnek a hat nap munkára kevé,
De itt a vasárnap, int a pihenés.

Kepének, kapának nincsen sora most,
Őt ünnepl kőntöst, tisztet, magyarost,
S templomban, a szoltár szent hangjaid
Leike tehozád két mennybéli király.

Mennyei szent felség, te bölcs, te igaz,
Homokos határán áldást aki adsz,
Aki megtartod őt, sokszor csodakép,
Órzd, örök Isten, tiéd ez a népi!

Vargha Gyula.

A postabélyeg jubileuma.

ma ember, aki annyi mindenhez hozzá van szokva, gondot a bélyegre, melyet leveleire felragaszt, s azt látja róla, hogy mióta levél van, bélyeg is van azóta. A dolgokkal is úgy van az ember. Azt hiszi, hogy dohánny van, azóta gyufa is van. Pedig másként áll meg. A levélbélyeg, amiről most szó van, mindössze ötvenéves.

Egy angol ember száz évvel ezelőtt azt ajánlotta az postahivatalnak, hogy nyomáson kis cimkéket, ma a küldendő levelekre ragasztva igazolják, hogy a levélküldője a levél küldője befizerte. Ebből az ügyes, az kereskedelmi érzékre valló ötletből született a bélyeg, melyet ma már a világ minden részében használnak. A legelső bélyeg Angliában száz évvel ezelőtt ké- Viktória angol királynő arcképével, s azóta más or- osok is uralkodók arcképével szokták díszíteni posta- bélyegeket.

A postabélyeg rendkívüli népszerűsége ma már kétsé- gen felül áll. Magyarországon az első bélyeg Ferenc József király uralkodását örökítette meg (1871.) Azóta a nemzeti életünk majd minden nevezetes eseményét le lehet olvasni a bélyegsorozatokról. Így emlékeztet a levélbélyeg Szent István első szent királyunk, Mátyás király stb. uralkodá- sára, az ezredéves jubileumra, kormányzónk uralkodására, a Felvidék és Erdély visszatérésére.

Akinck van ideje és pénze, bélyeggyűjteményt állít össze. Egy ilyen bélyeggyűjtemény néha egész vagyont ér, mert a gyűjteményekben akadnak olyan bélyegek is, amelyek vagy nagyon ritkák, vagy már egyáltalában nem kaphatók. A bélyeg feltalálójának tehát nemcsak mi mond- hatunk köszönetet, hogy a levelezést rendkívüli mérték- ben megkönnyítette, hanem egyik-másik szorgalmas bélyeg- gyűjtő is, akit gyűjteménye esetleg gazdag emberre tehet

IRKESZTŐFÜZENETEK

b feisorsoltaknak köszönetet adunk a bejelentett új előfizetőikért. Tuzsándi D. D. Mezőköbölkit, Görgényi-vegestr. H. P. Szar. R. D. Barót, B. M. Homoródyfalva.

Fizetőinkhez! Tudomására hozzuk előfizetőinknek, hogy könyvnapok körülbelül január végén jömegek. Ezt különben a következő számunkban pontosan közöljük. Arra azok tarthatnak igényt, akik le végéig vannak hátralékban. Biziben említettük már, hogy a ékos előfizetőkhöz postautalványt az ki. A postai szabályzat nem í meg, hogy a kedveti és lejárati stot fellétsessük az utalványon, tudomására hozzuk mindazoknak, ak ilyen utalványt küldtünk, a lejárati időpont 1940 december. Ebből mindazok megállapítható-ukhoz ilyen utalványt küldtünk, tulajdonképpen mely időre szól atalványon felléteztet összeg.

alt év végén, valamint a múlt számunkban is közöltük, hogy az etési díj 1941-re 5 pengő. Azt is rtuk, hogy miért kellett a díjat pengővel felcsinálni. Reméljük, előfizetőink betöltik a mi hely- ket és ezen kisebb emelés miatt bra is megmaradnak előfizetőink- mert összeszedtük a lemaradt

területeken levő előfizetőinknek egy- előre való előcsészését, nem tudtuk volna másféleképpen megköszönésük egyensúlyát biztosítani.

Megbizottaink közül az idő szerint kettő van utón és pedig Vinczeffy Sándor Csikmegegyében, míg Kovács Endre Maros-Torda megegyében levő hátraleőosainkat keresi fel.

Azon hűséges előfizetőinket, akik a megelőző években is új előfizetőket jelentettek be, valamint azokat, akik szí- vókn viselik lapunk sorsát, felkér- jük, hogy tekintettel a sok lemaradt előfizetőre, fokozottabb mértékben igyekezzenek új előfizetőket bejel- tenteni, mert erre igen nagy szükségünk van. Azonközül pedig az új előfizető- gyűjtőinket a régóta szokásban levő könyvtárjándékok most is megadjuk s az új előfizetőinket is megközljük a napidrt, azon esetben, ha előre leg- alább egy félvoti díjat beküldenek.

A következő befolyt pénzeket nyg- tázzuk: Oxy. P. S.-né Maramarossziget 5 (r. 1940 IX. 31-ig), R. J. Salamás 10 (r. 1940 IX. 1-ig), H. J. Zsolyi 6, M. L. L. Lövete 6, A. L. Székelyudvarhely 6, D. F. Lisznyó 6. Hitelszavotkvetet Pa- polo 5, N. Z. Mezőkölpény 3 (r. 1940 VII. 1-ig), P. F. Monó 6, F. A. Maros- szentgyörgy 6, Sz. F., K. L. Nyárád- szentimre 12, P. L. Dedrésdészlak 15,50, K. J. Magyaró 5, Sz. M. Mezőbergenye 5,17, J. I. Septőr 5,15, Gy. K. Egri 12 (r. 1941 XII. 31-ig), Cs. L. Bero 8,20, P. L. Csikszász 5,50, V. S.-né Mező- bánd 6, O. L. Kézdimárkosfalva 6, F. J. Csomortán 5,20, B. M. Maragita 9, B. Zs. Albis 5, J. I. Imocsfalva 6, V.

Gy. Kolozsnagyvá 5,16 (lapja rende- sen megy), O. M. Sándortelke 8, D. P. F. Varsole 5, G. E. Nyárádszentbeno- dek 5, V. S. Szamosdó 10, K. A. Nyá- rádstereda 5, G. Z. Bihar 6, B. J. Mar- gitta 6, Sz. J. Haza 3, B. P. Uroha 3, T. F. Csikszentkily 5, R. A. A. é Csomortán 5,20, M. J. S. Homoródl- mele 6, G. A. J.-é Székelyszentkily 6, F. Gy. Nagypatak 5,20, B. F. F. Ipp 6, F. J. Kozárvár 6, Sz. I. Pokakeresz- tó 6,66, Sz. T. Bikfalva 3, Sz. Gy. Gorn- nyeszeg 5, B. J. Futásfalva 5,20, Sz. K. Mezőbergenye 5, K. L. Székelykál 5 Pengő.

APRÓ HIRDETESEK

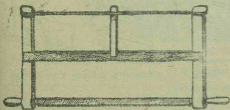
Minden szó 12 fillér, vastagabb betű- vel 24 fillér. A legkisebb hirdetés 40 pengő. Álláskeresők részére 20 szóig, 1 pengő 20 fillér. Előfizetőinket min- dek szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az opróhirdetési díj előre fizetendő. Jelleges leveleket csak a portá beküldése esetén továbbítunk. Ügyveztetés az érdeklődőkre is csak úgy adunk választ, ha a válasz le- velapot mellékelik, vagy helyegben küld- dik be a portaköltséget.

Szerény igényű, 38 éves jobb nő kisebb háziartás vezetését vállalja. Cim a kiadóban.

Tanuld meg!

Fűrészek téli kezelése.

Az anyag természeti állapotról való tudásunknak gyakorlati élet terén mind nagyobb jelentősége van. Akárvil fontos dolog például tudnunk, hogy az anyag hideg és meleg hatására térfogatát változtatja. Az acél,

lyből a fűrészlapok készülnek, hidegben összehúzódik, melegben kiterjed. Ha ezt tudjuk, télen nagy hidegben csak nem szabad a fűrészlap munkához kezdeni, ha előzőleg melegeztetjük. Munkához ugyanúgy a fűrészlap hirtelen felmelegszik és ha nagyon hidegen alkalmazzuk munka, anyagában könnyen látható vagy láthatatlan repes- sek, törések keletkezhetnek. Ezek nagyon megvívődnek fűrész élettartamát, sőt sokszor hirtelen törések következ- nek be. Ezért tehát mielőtt nagy hidegben a fűrészsel

dolgozunk, lehetőleg meleg helyiségben melegítsük ki a fűrész. Vigyázzunk arra is, hogy nagy hidegben a fűrész ne legyen megfeszítve. Ha tehát a munkát elővágjuk, a je- szítő zúmeget mindig oldjuk meg.

Még egy nagy hibára kell, hogy felhívjuk a figyelmet. A fűrész fogainak élesítését a részleves sohasem szabad hideg helyen végezni. A fogak élesítése alkalmával ugyanis hő keletkezik és a hirtelen és nagy hőkülönbözöt a fűrész- lapot megreperesztheti.

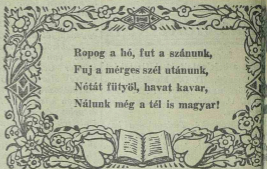
Ha munka után hidegből a fűrész tiszten melegbe visszük, a fűrészlapra pára csapódik le, amely később roz- dásodás kiindulási pontjává válhatik. Ezt megakadályoz- hatjuk úgy, hogy a fűrészlapot gondosan leőröljük, este- leg kissé beszárazzuk és határolatán kívül is ügyünk arra, hogy rozsdafoltok ne keletkezzenek rajta.

Írtani kell a sóska borholyátt!

A sóska borholya bokor közvetve nagyon káros, mert a gabonarozda egyik fejlődési alakjának gazdánövén- y. Ezért tehát erdőn, mezőn írtani kell, mert ezáltal csökkent- jük a gabonarozda keletkezésének veszélyét.

Meg kell azonban jegyeznünk a következőket: uja- ban díszkertekben nagyon divatosá vált a sóska borholya díszes változatainak ültetése. Ezek a díszbokrok lecsúszó- pirosfűrtű termésűekkel a kertnek nagyon szép díszítő szö- gálnak. Ezeket a sóska borholya bokrokat nem kell kipusz- títani. A borholya bokor díszes kerti változatai ugyanis a gabonarozdának nem gazdánövén- y.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOZSVÁR
Szent György tér

Ropog a hó, fut a szánkunk,
Fuj a mérges szél utánunk,
Nótát füttyöl, havat kavar,
Nálunk még a tél is magyar!

Tartsuk függő polcon a kenyeret és élelmiszereket!

A függő polcon tartott kenyér és élelmiszer az egér kártételét meg van védve. Ezért tehát készítsünk jüggesztett polcot és minden olyan anyagot és ételt, amelyet az egér kikezdehet, tartsunk a polcon. A függő polc nagyon sok formában készülhet el, feljuggesztésre lejjebb a sodrony, mert ezen az egér nem tud felmászni.

Jól fel lehet használni a tyúktollat!

Párnák megtöltésére általában csak a liba és kacsa-tollat szokták felhasználni. Pedig igen jól felhasználható a tyúktoll is azokra a célokra, amire általában a víziszármányatoknak tollát szokták felhasználni. Ha helyesen van a toll előkészítve, nagyon jól lehet aludni a tyúktollal töltött párnán is, és az sem látszik, hogy a toll fehér-e vagy tarka.

Vigyáznunk kell arra, hogy a toll helyesen legyen osztályozva. Tehát már a megtépkor külön választjuk a kemény fark- és szármánytollakat. Ezekkel nem lehet párnát tölteni. Egyébként a tollat éppen úgy kezeljük, mint a víziszármányatok tollát, tehát mossuk és minden műveletet tégrehajtunk, hogy a toll alkalmasá váljék a párnák megtöltésére. Különösen vigyázzunk a toll tépésénél arra, hogy ne hulljanak tollcsévék a toll közé.

A téli tojáshozam fokozására anyagi okokból is törekednünk kell. Télen a tojás nagyon jól értékesíthető és így aránytalanul többet jövedelmez a téli tojástermelés, mint a nyári. Természetesen ezt csak úgy érhetjük el, ha a tyúkokat bőségesen és helyesen takarmányozzuk. Elérkezett a legjobb ideje annak, hogy célirányzott zabort adagoljunk a tyúkoknak. Ebben megkapjuk azokat az anyagokat és vitaminokat, amelyek a tojásképződést elősegítik.

Ne felejtjük el, hogy amint a tóban: »a száján át jelle, a tyúk »a csőrén át tojik«.

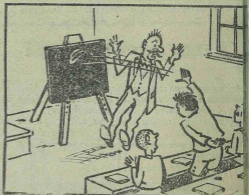
Csal az ideil buza!

Figyelmeztetésünk elsősorban azoknak szól, akik vétkeszenre szokták kimérni a buzát és véka alapján határozzák meg a ház kenyérmag szükiségletét. Idén ugyanis a buza fajsulya a rossz időjárás miatt nagyon gyenge. A rendszer körülmények között egy zsidé buza, vagyis 100 liter 76-78 kiló szokott lenni. Ez évben bizony sok helyen csak 60-70 kiló között van a buza fajsulya. A vékával kimért buza tehát már sulyban is családós forrásává válhatik. Még nagyobb baj keletkezik abból, hogy a gyenge fajsulyu buza kevés liszet ad. 80 kiló fajsulyu buzából 100 literenként 80 kilogramm liszt lesz. A 65 kilógrammos buzából mázsánként csak 65 kiló liszet lehet kiörölni. Szivveljük meg az elmondottakat, elraktározott készleteinket vegyük felülvizsgálat alá és takarékoskodjunk minden kenyérmaggal.

Tisztítsuk meg a fákat a fagyöngyöt!

A fagyöngy, különösen gyümölcsfákban nagy okoz. A fagyöngy táplálékát a gazdanövényről szítja és így a gazdanövény táplálékát fejtvelel és anyage-re for-mát károsan befolyásolja. Télen, amikor a lomblevél elhullatják lombjukat, a fagyöngy nagyon jól látszik gyümölcsfákon. Ilyenkor kell tehát irtásához hozzálátni. Annál is inkább nagy gondot kell fordítani a fagyöngy a gyümölcsös kertekbe való teljes kipisztítására, mert 1-2 gyümölcsfán megtelepszik, a madarak nagyon haszátburcolhatják az egész gyümölcsös kertben. A fagy irtásakor ne felejtjük el, hogy gyökerei behatolnak az ártékrt tehát nem elég egyszerűen letépni az ágról, hanem ahol be volt gyökerezve, az árat jó mélyen bevágjuk, sebet ugyanolyan gondos kezelésben részesítjük, mint általában szokás a gyümölcsfák sebeit kezelni.

A kis tudós.

Betűket ír a tanító a táblára s aztán így szól a gyermekekhez:

— Felírtam ide a táblára azok a betűket, amelyek eddig tanultatok, hi majd egyenkint megnevezitek. Először ki találná el ezt a harmadikat.

— En! — kiált egy kis fiu.

— No, hadd lássuk!

Erre a kis fiu a pad alá nyúl s onnan elővett a sapkáját és biztos lécczel a tábla felé, melán a kijelölt betűt csakugyan eltalálta.